

השבת של רבי נחמן מברסלב

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ ב, סו)

טוב להגיד ולשיר לְ נְחֻם נְחֻם נְחֻם מְאוֹמָן לוכות לכל הישועות

שבת בהעלותך

וַיְהִי הַעַם כְּמִתְאַנְנִים ... (במדבר י"א)

הכלל, שעיקר הוא האמת, כי בודאי אם יסתכל על האמת לאמתו, בודאי יחזור לה' יתברך עד שישבו באמת, כי אף על פי כן מה יהיה בסופו, כי סוף כל סוף יהיה מִכְרַח להתתקן על ידי ענשים קשים ומרים אלפים שנים, רחמנא לצלן, הלא טוב לו שישבו מיד, כי באמת אין שום יאוש בעולם כלל, כמבאר אצלנו כמה פעמים.

כי כל הנפילות והיאושים של העולם הוא רק מחמת הרחוק מאמת שמטעה את עצמו לומר שאינו יכול עוד לשוב, כמו שכתוב: "לא יאמין שוב מני חשך", שאינו מאמין שאפשר לו עדיין לשוב מני חשך וכל זה מחמת השקר, כי הוא מבקש לעצמו עלילה לפטר עצמו מעבודת ה' יתברך כמו שפירש רש"י על פסוק: "ויהי העם כמתאננים", מבקשים עלילה אך לפרש מן המקום, כי כל אדם בטבעו יש לו רע המונעו מעבודת ה' יתברך וצריך לסבל צער ויגיעות לשבר זה הרע.

ועל כן הוא מבקש בכל פעם לפרש עצמו מעבודת ה' יתברך מחמת הרע שבטבעו, אבל אף על פי כן אוי לו מיצרו אוי לו מיוצרו, כי אימת הדין עליו ימה יעשה ליום פקדה וכו'. ועל כן אין לו שום התנצלות לפרש מה' יתברך רק על ידי שרואה שמתחיל כמה פעמים להתקרב לה' יתברך ואינו יכול לעמוד בשום נסיון קל אזי מוצא לעצמו תרוץ לומר מה אעשה, באמת הייתי רוצה לשוב לה' יתברך, אבל מה אעשה כי יצרי מתגבר עלי בכל פעם ומה אועיל ומה אוחיל עוד כי כבר נתפסתי בגלות גדול עד שאי אפשר לשוב עוד, חס שלום:

אבל באמת כל זה הוא פתוי היצר הרע והסתת הבעל דבר מעצם הרע שבטבעו שרוצה לפטר עצמו ולפרש מה' יתברך על ידי דחיה וטעות זה. ובאמת הוא מטעה את עצמו, כי סוף כל סוף מה יהיה בסופו, כי אין חשך ואין צלמות להסתיר שם כל פעלי און'. ובודאי יהיה מִכְרַח לתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא ולא יותרו לו דבר אחד. ואם האדם רק חכם

מעט ראוי לו לבלי להניח להטעות את עצמו, כי באמת אין שום יאוש בעולם כלל ואיך שהוא צריך לו לחתור ולחפש ולבקש הצלה ומנוס מעמקי השאול תחתיות ומתחתיו ואם הוא רואה שאף על פי שהוא חותר ימים ושנים לה' יתברך ועדיין לא שב מטעותו, אף על פי כן יהיה עקשן גדול מאד ויתאחז בעבודתו יתברך בדרך עקשנות, כמו שכתב רבנו ז"ל, שצריכין להיות עקשן גדול בעבודת ה' יתברך ויתלה עיניו למרום תמיד שיזכה לשוב אליו יתברך או להנצל מעתה ממה שהוא צריך להינצל כל אחד לפי בחינתו.

וראוי להאדם הבר דעת שיהיה מְרַצָה, שאפילו אם לא יפעל בכל עבודתו וטרחו ויגיעו, רק שעל ידי זה ינצל פעם אחת מאיזה עברה גמורה או הרהור או תאוה כל ימי חייו, דהיינו שעל ידי עבודתו ותפלתו והתבודדותו וכו' יזכה שבסוף ימיו יהיה לו נחסר ונפחת עברה אחת, היינו שעל ידי עבודתו זכה שעכשיו יש לו עברה אחת פחותה מחשבון עוונותיו מאשר היה לו אם לא היה חותר ומתפלל להינצל מהם גם זה היה כדאי לו. כי סוף כל סוף לא נשאר לאדם מכל עמלו ויגיעו מה שעמל וטרח בעולם הזה כי אם מה שזכה לפעמים להינצל מרע ועברות ולחטף לפעמים איזה מצוות. ואי אפשר להאריך בעניין זה כי אלפים ורבותו יריעות לא יסיפיקו לבאר עד היכן האדם צריך להתחזק תמיד בהשקפות לה' יתברך ולא יניח את הרצון לעולם, כי כל אחד ואחד יש לו מניעות ובלבולים אחרים בכל יום ויום בלי שעור.

... צפויין לקבל ולחפש מאד ... מאד את הצדיק האמת! ...

והכלל, שעיקר הוא האמת, כי אמת הוא אחד ומי שאינו רוצה להטעות את עצמו ומסתכל על האמת שלא יאבד עולמו הנצחי, בודאי ישוב אל ה' מכל מקום שהוא, כי אמת ה' לעולם. והבן היטב דברינו ויערבו לך לעד ולעולמי עולמים. (לקוטי הלכות - הלכות שלוחין ג')

שיחות

(ר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך) ... באידיש, (העברית) זה חדש של הרשעים, האפיקורסים... כמו הגויים, שלא מאמינים בתורה, אנחנו צריכים התורה והלשון אידיש...

... התורה והמדרש מלמדת אותנו מה לאכול ואיך לאכול והכל, יש בתורה הדרך האמת איך לעשות, איך לחיות... העיקר לחיות עם אמונה, עם אמונה ועם התורה, גם אנחנו, גם זרעינו... וגם הבית: האישה צריכה ללמוד ולדעת ולהאמין בהשם ובתורה, בלי זה אין כלום...

... להודיע, כל אחד, מה שהוא יודע מזה, יש בשביל האישה גם כן מה ללמוד ואיך לחיות, כל החיים שלנו זה על האישה, היא צריכה להבין איך לחיות עם הבעל, ואיך יתכונ הבנים ואין... כולו קדוש, בכל דור ודור מסרו נפשם על התורה ועל המצוות, על מצווה של שבת, על כל המצוות, זהו כל החיות, כל החיים שלנו, בלי זה אין שום חיות, בלי אמונה, בלי התורה אין כלום... בשביל זה אנחנו פה, אנחנו נשלכנו, נתרחקנו מן האמת ואמונה, השם יתברך ירחם עלינו, וכל אחד יבקש רחמים בכל יום, שיזכה הוא והאישה והילדים ללמוד תורה ולקיים התורה, זה העיקר!...

... יש אורות כאלה, שהם מאירים לנו התורה והיהדות, בלי זה אנחנו כמו חיות, אין להם שום שכל, רק לאכול... השם יתברך נתן לנו את התורה והמצוות, וכל התורה, שהוא עיקר החיים שלנו...

... אנחנו צריכים לשמוח תמיד בהתורה הקדושה שלנו וללמוד תורה במסירות נפש ולהאיר באנשים, בהזרע שלנו. בזמן שהוא בא לאיזה שכל, לאיזה חכמה, יכולים לדבר אתו, צריכים לדבר אתו מהחיים שלנו, מהתורה שלנו... החינוך של היהודים האלה הם כמו הגויים, בשביל זה הם סובלים... אבל האמת יתגלה, וידעו כולם שעיקר החיים הוא אמונה והאמת והתורה הקדושה, כל דיבור...

... (השפוט זרות) זה מטמא את האדם, הלשון שלנו רחמנא ליצלן וכל מה שבהם, אוי, אוי, רבונו של עולם... באידיש לשון הקודש, לא יודע, יש הרבה לדבר ואין לי כוח לדבר... ללקדש את הדיבור, אפילו כל מה שמדברים שיהיה בקדושה, בקדושת התורה והשם יתברך ואמת ואמונה...

... הוא יעשה קומפרסים של תמצית תה 'ויסוצקי', אז היא תהא בריאה לגמרי בלי שום ניתוח... תגיד לרופא, אני רציתי לבוא לדבר אתו מזה, תספר לו מעשה שהיה חולה כווייה, ובאו לרופא ואמר: "שהוא מוכרח למות, אין שום רפואה לזה", ואחי היה האח של דוקטור דוד, הוא הלך ועשה קומפרסים ולא שאל את הרופאים, בבוקר בא הרופא לראות את החולה, הוא נבהל מאד, הוא נעשה בריא! זה היה בטבריה. הוא אמר: "ינו, מה עשית? הוא רופא זה!", אז סיפר לו שהוא עשה קומפרסים של תה 'ויסוצקי', הוא נבהל מאד, הוא חשב שהוא ימצא כבר את חולה אתו פטירה, הוא בא וראה שהוא נעשה בריא... אז אני יודע כבר שתי 'ויסוצקי' מרפאים מחדש, מרפאים דברים שלמעלה מן הטבע, זה מחדש ומרפא...

רופא אחד אמר שהוא ראה באיזה ספר שזה רפואה לכווייה. הוא סיפר להם אבל הם לא רצו להשתמש ברפואה הזאת, רק ברפואה שלהם. הרופאים מצחקים מהרפואות של שנים קדמוניות, היום יש רפואות כאלו, אז לא רצו לשמוע, אבל הוא כבר היה במצב... בא הדוקטור דוד וראה את החולה, הוא נבהל מאד, הוא נעשה בריא, אז הוא שאל את אחי זלמן: "מה עשית? מי הביא... מי היה פה?". אז הוא סיפר לו, שהוא עשה לו קומפרסים של

תמצית תה, והוא נעשה בריא, זה ריפא אותו לגמרי, מכל הכוויה, כאילו לא היה כוויה, אולי תספר, תכתוב ותמסור להם בכתב זה המעשה, אני מוכן לבוא ולספר לו את המעשה, הוא היה כבר לאחר ייאוש, ואחי שמע שהחולה כבר לאחר ייאוש, אז הוא עשה לו תרופות של התמצית תה ו'סוסצקי', ונעשה בריא לגמרי, בלי שום ניתוח, בלי שום רפואה, רק התמצית של ו'סוסצקי', הרופא המשיך ועשה לו גם כן קומפרסים של ו'סוסצקי', על-כל-פנים האיש הזה הוא נעשה בריא לגמרי... הוא נעשה בריא מחדש, אני יודע מזה, אז אני רוצה לספר להם המעשה, והם יתחילו לעשות לה קומפרסים של ו'סוסצקי' והיא תהיה בריא, כן. מה יש לו להפסיד? הוא מרפא ומחדש הבשר... הכל, אני שמעתי את זה מאחי זלמן, הוא עבד הרבה שנים עם הדוקטור דוד, הוא סיפר לי המעשה, ואני יודע מאחי, אני יודע שזה רפואה כזה שעדיין לא... למעלה מן הטבע...

עצות ותפלות

(לקוטי עצות – צדקה, סימן ל"ז)

גדר האדם הוא הדבור, וזה הדבור נמשך מצדקה. כי צדקה וחסד הוא עיקר גדר האדם, כי גדר האדם מדבר, הוא לגמל חסד עם הבריות, ומי שאינו עושה צדקה וחסד פוגם בהדבור מאד ואינו בכלל אדם כלל (שם, סימן רכה).

... מלא רחמים, עושה צדקות עם כל בשר ורוח, אמצני וחזקני בביטחון שלם בכל-עת, באפן שאזכה להרבות בצדקה לעניים הגונים, ולהתחזק בכל עז ותעצומות בכל עסקי מצוה וזכות הרבים כרצונך וכרצון צדיקך האמתיים, ואזכה על-ידי הצדקה להשלים הדבור דקדשה בשלמות, ואזכה לעשות מכל הקולות והצפופים דבורים שלמים, ואעלה מהרה מגדר בהמה לגדר האדם בתכלית השלמות. רבונו של עולם, השם פה לאדם, זכני להשלים שכלי בתכלית השלמות, ועל-ידי-זה אזכה לביטחון שלם, ולהרבות בצדקה לעניים הגונים, עד שאזכה לשלמות הדבור, ולעשות מכל הקולות והשירות והצפופים דבורים שלמים קדושים וטהורים, ויעלו דברנו לנחת ולרצון לפני כסא כבודך. ותמלא כל משאלות לבנו לטובה ברחמים מהרה, ואזכה לקיים מקרא שכתוב בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה, ונאמר, גול על ה' דרכך ובטח עליו והוא יעשה והוציא כאור צדקך ומשפטך כצהרים. אבטח בה' ואשען באלקי שלא יחסר לי על-ידי הצדקה כלל, רק אדרבא בגלל הדבר הזה יברכנו ה' אלקינו בכל מעשינו ובכל משלח ידיו. ואזכה לפזר לצדקה בשתי ידים, כמו שכתוב, פזר נתן לאבינוים צדקתו עומדת לעד קרנו תרום בכבוד. ה' צבאות עמנו משגב לנו אלקי יעקב סלה. ה' צבאות אשרי אדם בטח בך. ה' הושיעה המלך יענו ביום קראנו. חננו ועננו

ושמע תפלתנו, כי אתה שומע תפלת כל פה עמך ישראל ברחמים. ברוך אתה שומע תפלה: (לקוטי תפילות א' – מתוך תפילה קלה)

מכתב

(ספר אפי הנחל ב' - מכתב י"ט)

... לכבוד מחמד עיני עצמי ובשרי המושך עצמו אל הצדיק שהוא הלב של העולם, ושחדד את אוזניו לשמע נפלאות נוראות השיר והניגון מכל העשרה מיני נגינה של הצדיק האמת שעל-ידו שורף ומבער ומכלה שרש זְהַמַּת השקר של המינות ואמונות כזביות, ועל-ידי זה רופא את הבת מלכה שהיא כלליות נפשות ישראל. לעתיד בעת קץ האחרון יבוא המשיח לגאול את ישראל ויעורר וינגן את זה הניגון הנורא בעולם ועל-ידו יגלה לעין כל אלקותו ומלכותו וממשלתו, ויגאל את ישראל ויתקן כל העולם ויקרב בָּלֵם לה' יתברך ותורתו.

אחי יקירי, ידעתי כי אהבתך שלמה עמי, וכן אנכי איני זו מחבבו ונפשי קשורה בנפשך בכל עת בכל יום ובכל שעה וברית אהבתנו ושלומו לא תופר לעולם.

ידעתי כי נפשך כלתה לדברי, על-כן שים לבך וזכר היטב את כל השיחות והדבורים שנדברנו בינינו מסוד גדלת נוראות הצדיק הגנוז והצפון שהוא חיינו ותקוותנו. אשריך שזכית למה שזכית, לידע מנפלאות נוראות הצדיק הנשגב מאד המוליד אותנו בדרך האמת, והעיקר, שתתחזק בכל עז לקיים מה שכבר דברנו באריכות.

בדורות הללו, שנפלנו למטה נפילה עמקה מאד מאד עד עמקי תהומות עמקים מאד מאד, עד שהגענו שיתער השיר של חסד של הצדיק האמת שהוא מקור החיות והחיים של כל העולם וישראל.

ה' עוזו וגיבור יהיה מעוזך ויחזק לבבך בכל עז ותעצומות לדלג ולקפץ על הכל, כדי להמשיך על ראשך הארה מהניגון והשיר של פלאות למעלה מן הטבע של הצדיק האמת שיתער לעתיד על-ידי משיח צדקנו בעת הקץ האחרון, שעל-ידו יוציא את ישראל מעוונות ויביאם להשגות אלקות שזה עיקר התכלית, עיקר שעשוע עולם הבא.

המת קלפת המן עמלק, שהוא מדת הגאות, ומשם נמשך מדת הגאות שבעולם, הוא מתגבר ביותר להרחיק מהצדיק האמת ורוצה להפריד בין נפשות ישראל ובין הצדיק האמת.

הצדיק האמת מכניע ומבטל בתכלית הביטול שרש הרע והקליפה החזקה וקשה מאד בחינת המן עמלק שהוא הכפירות ואמונות כזביות, שמביאים את העולם לתוהו ובוהו, חס וחלילה, חס ושלום.

אנן יתמי דיתמי, אנו צריכין להתגולל ברפש וטיט ולרחש על הארץ בין נחשים ועקרבים עד שנוכה לשאב מרוח הקדש של הצדיק המגלה ומגדל האמונה הקדושה בעולם.

ה' הטוב יפדה אותך מכל רע וימשיך עליך ברכה וחסד ושלום רב, יבקע כשחר שלומו, וארוכתו מהרה תצמח, ובדאי הכל לטובה אפילו כל מה שנעשה בדורות הללו באחרית הימים האלה שישראל נתונים בצרה גדולה בכלליות ובפרטיות, וכל חיותנו הוא על חסדיו המרובים "חסדי ה' כי לא תמנו" וכו'. כי בחינת עמלק התגבר בתקף גדול לכלות את ישראל ואי אפשר לעמד כנגדו כי אם בכח הצדיק האמת שכל עסקו להעלות משמד לרצון, היינו להכניע ולבטל הדעות הרעות והכפירות של חכמי הטבע שהם בחינת שמד ממש, ולהאיר אמונת הרצון בעולם, לידע שהכל מתנהג ברצונו יתברך בלי חיוב הטבע כלל. *חדורש שלומו והצלחתו בזה ובבא לצנח.*

ישראל דב אודעסר

סיפור

(ספר ימי מוהר"ן חלק ב' – סימנים נ-ג)

... אחר שבת ביום ראשון אף על פי כן עדיין הייתי נבוכ בדעתי קצת, אף על פי כן פטרתי את הבעל עגלה והחזרתיו לביתו ונתעכבתי בקרימינטשאק עד יום שלישי והבעל עגלה הנייל נסע מקרימינטשאק לאיזה מקום הסמוך לשם על מנת לחזר לקרימינטשאק ולא חזר עד יום שלישי הנייל ומחמת זה היו לי כמה ספקות גם רבי שלמה הנייל היו לו כמה חלוקי דעות בתחילה אמר שישע לבדו עם עגלה אחרת של איזה אדון אחר כך אמר שלא ישע כלל וכל זה היו מניעות לעניין נסיעתי כי לעניין שכירות הבעל עגלה היה נצרך לי שישע רבי שלמה עמי:

... ביום ג' הנייל נסע רבי אייזיק נרו יאיר לדרך לשיקלאב ועשה איזה סעדה קדם נסיעתו, והיה שם רבי אהרן חתן רבנו זכרוננו

לברכה ורבי שמעון אחיו שהיה לו אז מחלוקת עמו:

... אחר כך נסע לדרכו ויצאנו עמו ללוות אותו עד רחוק מהעיר וחזרנו להעיר ובא הבעל עגלה אצלי לשכרו ובקש סך הרבה שלא היה ביכולתי לתן כל כך, ואמר שאם ישע עוד אחד יקל עלי אבל רבי שלמה לא רצה לדבר אז כלל מעניין הנסיעה כי אמר שלא ישע כלל וגם אנכי הייתי אז בעצבות ומרה שחורה מאד עד שהיה אז רחוק בעיני מאד שאסע לניקולאב, ולא השבתי לבעל עגלה שום תשובה כלל, והלך לו והייתי סבור שישע לדרכו אבל הבעל עגלה נתעכב וכן שם בקרימינטשאק.

לעת ערב בין מנחה למערב נכנסתי לבית רבי לייב נרו יאיר, ולא הדליקו עדיין נר באותו החדר, ושכבתי שם על איזה מטה בחשכה ובאפלה ושכבתי משתאה ומשתומם מאד מאד מגדל בלבול הדעת שהיו לי, עד שלא הייתי יכול להכריע דעתי בשום פנים וכל מה שעבר עלי אז וקדם לזה אי אפשר לבאר ולספר כלל.

אבל רבי יתברך ברחמיו סבב הדבר עד שבאותה הלילה בסעדת הלילה נתהפך דעת רבי שלמה ונתרצה לנסוע גם אותי חזק השם יתברך דעתי ונתרצו שנינו לשכר העגלה גם רבי שלמה הודיע לי שעדיין העגלה בכאן, והוא בעצמו ישכר אותה ביום מחר וכן היה שביום המחרת שכר את העגלה שנסע כלנו לניקולאב, דהיינו רבי שלמה ואני ורבי מנדיל ובאותו היום שהוא יום רביעי פרשת תצוה נסענו מקרימינטשאק ועברנו הדינעפר והיה לנו לינת לילה בקראקע אצל אנשי-שלומו היושבים שם ורבי שלמה לן בקרימינטשאק:

שלמה